

kan blive ordnet ved denne Lejlighed, men jeg mener, at det er et Spørgsmaal, der maa tages under Overvejelse.

Det ærede Medlem for Assens (Berntsen) var i Gaar særlig bange for, at det ikke kunde gaa an at give Ministeren eller Administrationen en saa stærkt forøget Myndighed. Det ærede Medlem sigtede navnlig til § 3, hvorefter Ministeren skulde have almindelig Bemyndigelse til at meddele Bevilling paa Udstykning. Det ærede Medlem sluttede med at henstille til Ministeren at frafalde dette. Jeg kan ikke være enig med det ærede Medlem heri. Jeg kan vel være enig med ham i, at det ikke gaar an, at Ministeren og Administrationen faa større Myndighed end nødvendigt, men paa den anden Side gaar det ikke an at binde dem med saa stramme Baand, at de ikke kunne røre sig, hvad der i mange Tilfælde vil være ønskeligt. Jeg omtalte for øvrigt selv denne Bestemmelse i § 3 i Gaar, og jeg tøjede til, at jeg mente, at den burde have en noget anden Affattelse. Jeg mente nemlig, at man burde høre de vedkommende Kommunalbestyrelser, og jeg mente, Bestemmelsen kunde affattes saaledes: Naar der efter Landbrugsministerens Skøn samt efter Kommunalbestyrelsens motiverede Anbefaling foreligger osv. saadanne Forhold. Saa ville baade Befolkningen og Ministeren og Administrationen kunne være tilfredse, og jeg haaber ogsaa, at det ærede Medlem for Assens kan være tilfreds. Med disse Ord skal jeg tillade mig at anbefale Forslaget.

N. C. Jensen: Den ærede Landbrugsminister udtalte, at naar jeg havde sagt, at det var ganske urimeligt at lægge saa stor Vægt paa Oprettelsen af Pligthuse ved Nedlæggelse af Gaarde, fandt han modsat, at det vilde være ganske urimeligt ikke at beholde Forholdet i den nuværende Udstrækning, og motiverede det med, at samtidig med, at vi oprettede saakaldte Statshusmandsbrug, vilde det være urimeligt at indskrænke Oprettelsen af Pligthuse ved Gaardes Nedlæggelse. Jeg var ganske klar over, at det vilde være Landbrugsministerens Standpunkt. Men han maa, synes mig, indrømme, at der er en himmelvid Forskel paa Pligthuse og oprettede Husmandsbrug. Det er der alene deri, at der skal to Ting til for at oprette et Husmandsbrug for Landarbejdere ved Statens Hjælp. Lovforslaget gaar ud fra, at der er unge Mænd, der ønske et saadant Brug, og at de i Forening med Kommissionen søger at faa det lagt paa de

belejlige Steder, hvor Jorden virkelig egner sig dertil. Desuden kræver man, at der dér vedblivende skal drives et Husmandsbrug. Man kræver ikke alene, at det skal være Jord, der er bebygget, men tillige, at det skal være beboet. Det kræver man slet ikke ved et Pligthus, og det gør en stor Forskel. Dertil kommer, at de fleste Pligthuse, som blive oprettede ved Nedlæggelse af Gaarde, køber man. Man opretter ikke et nyt Pligthus, men man køber et bestaaende særlig Matrikul Nr., et lille Jordbrug til at overtage denne Pligthusforpligtelse. Man giver 50—100 Kr., som det nu kan stille sig, og saa køber man det paa yderste Kanter i Kommunen, paa de Steder, hvor det ingen som helst Betydning har, at der oprettes et Husmandsbrug. Derfor kan det meget godt rent logisk forsvares, at det samme Kommunalraad, som den ene Maaned indsender en Anbefaling om, at der ikke for en nedlagt Gaard skal oprettes et Pligthus, i næste Maaned indsender Andragende om at faa oprettet et Husmandsbrug. Det er nemlig to vidt forskellige Ting, og de have absolut ikke den samme sociale Betydning.

Man tage f. Eks. et saa simpelt Tilfælde, som der forekommer mange af ude hos os, og det ikke alene indenfor et snævert, begrænset Omraade, men i store Strækninger i Jylland, at man har en Gaard paa 100 Tdr. Land og med godt 1 Td. Hartkorn; man ønsker at dele Gaarden, og man kan faa to udmærkede Jordbrug ud af den, men det kan man ikke faa Lov til, uden at der udlægges et Pligthus. Nu kan man sige, at saa kunne de udlægge et Pligthus, det maa jo være let. Ja, det kan være, at det er overkommeligt, skønt det paa disse Egne er meget vanskeligt at faa baade Hartkorn og Areal til at falde sammen, saa at man kan faa det antaget som Pligthus. Den ærede Landbrugsminister vil ogsaa, hvad Oprettelsen af Husmandsbrug i disse Egne angaar, være godt kendt med, at der har det sine store Vanskeligheder at faa et Jordbrug, som virkelig egner sig til at føde en Familie indenfor den Grænse, der er, selv med den Dispensationsret, som Ministeren har ogsaa for Landarbejderloven. Der er, synes mig, en saa stor Væsensforskel mellem Pligthuse og Statshusmandsbrug, at man ikke skal slaa dem sammen og sige, at det ene er logisk nødvendigt i Henhold til det andet.

Naar Landbrugsministeren siger, at han ikke har hørt mig udtale under Forhandlingerne om Landarbejderloven, at